

EL VALOR DEL PATRIMONI AUDIOVISUAL I EN IMATGE DE TERRASSA

Teresa Cardellach i Giménez

cap de l'Arxiu Municipal Administratiu de Terrassa (AMAT)

La ciutat de Terrassa té el ferm propòsit d'esdevenir la ciutat de la imatge i de l'audiovisual i potenciar, així, una activitat econòmica nova i dinàmica per al municipi.

L'anomenada Ciutat de l'Audiovisual (o Parc Audiovisual), ubicada a les antigues instal·lacions del Sanatori del Pla del Bon Aire, prop de la muntanya de Sant Llorenç, constitueix una proposta innovadora per a una ciutat postindustrial com Terrassa.

Ara bé, la nostra ciutat ja té un passat en imatges i aquest també ha d'entrar a formar part de l'actual projecte de la ciutat. Si descuidem el patrimoni cultural fotogràfic i audiovisual històric, i només ens aboquem a l'actual i al futur, estarem deixant perdre un gran valor afegit i d'excel·lència en aquest gran projecte.

On tenim l'àlbum de fotos de la nostra ciutat?

Tradicionalment a Terrassa la Fundació Arxiu Tobella ha estat l'entitat cultural, privada i sense ànim de lucre, que de manera sistemàtica i voluntariosa ha anat exercint les funcions i el servei d'arxiu fotogràfic de la ciutat.

L'Arxiu Tobella és, principalment, el que guarda el nostre àlbum de fotos col·lectiu. Aquesta institució ha estat oferint un servei públic a la ciutat i, durant molts anys, ha constituït un referent en el tractament i la difusió de les imatges antigues de Terrassa.

També tenim imatges antigues i contemporànies als nostres arxius i museus municipals. L'Arxiu Municipal, l'Arxiu Històric i el Museu de Terrassa conserven en els seus dipòsits una gran quantitat d'imatges, fixes i en moviment, de Terrassa i dels seus ciutadans molt considerable i d'un alt valor patrimonial i històric.

El valor patrimonial i històric de les fotografies, pel·lícules i vídeos antics és evident i indiscutible. De la mateixa manera que les famílies, les persones o les entitats guarden i conserven les fotos, pel·lícules i vídeos domèstics, com a part de la seva història personal o familiar, les ciutats també tenen aquest llegat patrimonial fruit de la seva activitat i experiència vital.

Per què l'hem de conservar? Quin valor té?

En primer lloc, els valors històric i documental: la **recuperació de la memòria històrica**. Les imatges, tant fixes com en moviment, tenen un gran poder per evocar records; l'observació d'una fotografia o d'una pel·lícula ens transporta directament a aquell fet viscut, més ràpidament que qualsevol text o document.

Les fotografies, les pel·lícules, els vídeos, els DVD, etc., també són documents que contenen una valuosa informació dels fets, les accions, les persones i la ciutat en general, que ens poden ajudar a estudiar, investigar i descobrir la nostra història. Així, doncs, són documents amb un alt valor testimonial i històric que pertanyen al nostre patrimoni cultural col·lectiu.

El **valor tecnològic i científic**: la tecnologia de la imatge és la que està experimentant uns canvis més revolucionaris i més ràpids, en aquest món digital i electrònic. Els antics procediments químics i mecànics del revelat fotogràfic, les tècniques d'il·luminació, el tractament dels papers de revelat, els diferents suports dels negatius fotogràfics i cinematogràfics, els canvis de format dels vídeos, etc., ja són objecte d'estudi i investigació per part dels especialistes en imatge, tant de la fixa com de la que es mostra en moviment. L'extraordinària transformació del món de la imatge fa imprescindible una mirada cap al passat.

Conservar en bones condicions i preservar i difondre tot aquest material i documents antics, conèixer les tècniques, els suports, els materials i els processos antics de la fotografia i les pel·lícules, es converteix en una obligació per part nostra, ara que encara hi som a temps.

La nostra ciutat és rica en patrimoni audiovisual i fotogràfic, i en aquest sentit s'han anat fent esforços per agrupar i recollir el material privat i personal, tant del patrimoni fílmic com del fotogràfic, que actualment es troba guardat en arxius i museus principalment, però en quines condicions? Quina difusió se'n fa? Com es pot dinamitzar, utilitzar, revalorar?

Qui i com ha de conservar tot aquest important patrimoni en imatge?

Principalment l'Administració municipal, que és qui té l'obligació de mantenir, conservar i difondre el patrimoni cultural i històric de la nostra ciutat. Tanmateix hem de considerar-ho una responsabilitat pública, ja que actualment els fons fotogràfics i audiovisuals històrics de la ciutat de Terrassa es troben en unes condicions de conservació deplorables, afectats per la humitat i la pols, sense cap condició de seguretat ni de conservació. Per tot això hem de considerar que es troben en un elevat risc de pèrdua.

Actualment, tot aquest ric patrimoni està tancat i desprotegit, sense poder oferir un servei de tractament i difusió de les fotografies, les imatges i els elements audiovisuals, i no es pot mantenir en aquestes condicions gaire temps més.

La Fundació privada Arxiu Tobella ja no pot continuar oferint la gestió i difusió del patrimoni fotogràfic de la ciutat; i Terrassa no pot deixar perdre aquesta oportunitat ni deixar abandonat aquest immens patrimoni cultural.

En el cas dels audiovisuals, vídeos, pel·lícules i DVD, és imprescindible canviar els suports i els sistemes en els quals es troben actualment, tant les pel·lícules de ni-

trats o d'acetats com les cintes de vídeo (en els diferents sistemes). I ja és igualment imprescindible amb els DVD, que han de ser transferits a nous sistemes digitals per tal de poder-los visionar, conservar-ne les imatges i fins i tot preparar-los per fer-los migrar als formats i sistemes del futur.

A Terrassa ens manca un **centre de tractament i difusió de la imatge i l'audiovisual, altament especialitzat, que ens permeti conservar, tractar, organitzar i difondre tot el patrimoni en imatge i audiovisual públic i privat de la nostra ciutat.**

Des d'aquestes pàgines el que es proposa és la creació d'un organisme o centre que aplegui tota la documentació en imatge de la ciutat i tot el material audiovisual (pel·lícules, vídeos, CD, DVD i els formats que prendran el relleu), amb els objectius següents:

- Generar i establir una estreta col·laboració amb els diferents actors que gestionen i treballen en el sector de la imatge i l'audiovisual a Terrassa, com són:

1. Arxiu Municipal (Històric i Administratiu).
2. Arxiu Tobella (fons fotogràfics històrics i actuals).
3. Museu de Terrassa.
4. Parc Audiovisual.
5. Canal Terrassa TV: arxiu de televisió de proximitat.
6. Centre de la Imatge i la Tecnologia Multimèdia (escola de fotografia) de la UPC.
7. Escola de Cinema i de l'Audiovisual de Catalunya (ESCAC).
8. Arxiu de la Filmoteca de Catalunya.
9. Tots els altres agents vinculats a la imatge i al sector audiovisual que es vulguin integrar en aquest centre.

- Preservar el patrimoni documental en imatge i audiovisual de Terrassa, públic i privat. Agrupar en un mateix organisme la preservació, la conservació i la difusió de tot el patrimoni audiovisual i en imatge de la ciutat de Terrassa.

- Oferir a la ciutadania la possibilitat de conèixer en la seva integritat el contingut de la documentació en imatge i audiovisual existent en els fons públics i privats de la ciutat de Terrassa.

- Oferir una tecnologia de tractament i conservació de les imatges i dels fons audiovisuals que pugui ser compartida pels diferents professionals responsables de gestionar –o que generen– fons en imatge, audiovisuals i multimèdia, tant públics com privats.

- Oferir a la ciutadania instruments únics, i compartits per tots els centres, que permetin un accés regulat i homogeni a la documentació en imatge.

Aquest organisme oferiria l'oportunitat de tractar (amb la corresponent descripció, indexació i difusió) i adequar tots els fons històrics i contemporanis, d'una

manera rigorosa i tènicament correcta, amb criteris científics i seguint els estàndards internacionals de descripció i conservació.

Permetria a la ciutat esdevenir el referent i el dinamitzador del món audiovisual i de la imatge a tota la comarca, aprofitant l'impuls creatiu del Parc Audiovisual i el ric patrimoni fotogràfic de Terrassa.

Podria oferir la gestió de les fotografies per a d'altres organismes i particulars; efectuar canvis de format; impartir formació especialitzada en imatge digital; especialitzar-se en la recerca i el tractament d'audiovisuals amb imatges antigues per a documentals, etc.

Considerem que les possibilitats del patrimoni en imatge i audiovisual de la nostra ciutat són gairebé infinites i que la creació d'un organisme que treballi en aquesta direcció i amb aquests objectius pot ser un bon negoci.